

Дамир Малешев

ОНО ШТО СЛУТИШ ОСТАЋЕ НЕИЗРЕЧЕНО

ПЕСМЕ ПИСАНЕ ГОДИНАМА

Док пребирам по твојим песмама, оче,
остављам дечачку пристрасност негде
по страни, остављам сећање на први усхит
као незрео мед, да се разбистри.
Изабрао сам бисере твојих метафора чији ће
мутни сјај да те надживи, те црне бисере
твојих потаја у асиметричном калейдоскопу.
Сада знам – ако желим да походим твоје светове,
морам да прођем са друге стране огледала.
Тамо су авети из твојих снова, свемирски
бродови твојих бесаница и присни предели
твога детињства са вечно зеленом окућницом.
Имена рибâ које си ловио, тамо су ликови из
дединих прича, дечаку загонетни и драги:
бодорка, бандар, балавац, бела, буцов, црвенџерка,
чиков, деверика, кечиџа, моруна, лињак и мелез,
караш и јеџуља – сва блага Дунава, преображена.
Тамо је твоја цигарета у мраку огњени цвет који
не вене, и звезда мајушна која не гасне, оче.

11 (Из циклуса *Плaштинaсћoј*)

Јеси ли знала, драга, да празник времена пада
у зачарану поноћ између Рујна и Листопада,
кад четири годишња доба састану се на Палићу?

По кавезима, звери, бдију у бескрај загладане –
уче да броје звезде, па све забораве кад сване;
Кад четири годишња доба објаве дан, ја жалићу

што не могу да саберем све неизречене дарове
чаробног врта на Палићу, где месец узноси парове,
па их спушта на земљу, опијене и посребрене.

Ти одгонетни, драга, загонетку на кори дрвета,
и препознај на мапи скривену страну света
којом смо се запутили између тебе и мене.

ПЕСМА КОЛОСЕУМА

Прошла су готово два миленијума како дотрајавам, упоран,
изложен лењим погледима, заустављеним на мојој површини.
Исушен као мумија, заборављен од својих богова, похаран,
разорен, окрњен као непотребни умњак. Само још звезде
стајаће сећају се мог савршеног круга где се укрштаху људске
судбине у ужареном средишту. О, на мом белом лицу, некад,
разливање се поподневно сунце! Људи шапутаху да се то крв
румени, њихова крв што нестајаше у мом ожеднелом песку.

Недостаје ми звекет мачева, недостаје ми топот копита,
недостаје ми урлик гомиле изједначен са режањем звери.
Недостаје ми моја сврха и њено једино оправдање: лепота
сразмере између ума и лудила. И не заваривајте се, смртници,
да моје зидине признају ваше границе. Окрвављени мој песак
цури са врха клепсидре. Ја заокружујем трајање.
Зато поздрављам, бестрасно, вас наслоњене на топлом камену,
вас који *мораше умрејти*.

У ВРТУ ВИЛЕ D'ESTE

У земљи Италији, где прошлост се обнавља старењем, рушевине су уметност, а боре на лицу камена – знамен судбине. У земљи Италији, у Тиволију, гордост је оправдана лепотом у лику Виле Д'Есте и њеног врта – рајских тераса на Земљи.

Стазе, стрме као сâм живот, одморишта пуна блаженства, сва у раскоши студеног бисерја и мрешкавих, тамнозелених зрцала. Крошње упијају шапат, а безимене сенке сабирају расуте гласове у подножју живих кипова. Задивљеност. Тишина. Нечујна свечаност мириса и смерно присуство биљне трулежи оплемењено живом водом.

Па ипак, као да неко јеца неутешно усред обиља живе воде, ухваћен невидљивом замком између вечности и магновења: педесет окамењених демона, претворених у питоме чесме. Њихова лица помаљају се кроз густе косе пузавице: човечја, мајмунска, свињска, овнујска, вучја и лавља – уплашена од вечне казне, несвесна трошности камене пути, лица са неверицом да страшна вечност постоји и да је обиље живе воде неутешно као и сама лепота која се родила под руком мајстора – све да би остала на другој страни, дуж рајских тераса на Земљи.

ОКТАВЕ О ЛЕТУ ИВАНА ЛАЛИЋА II

Кад лето Ивана Лалића
измашта најлуђе слике,
спрема се јесен са Палића
са песмом за усамљенике.

Платан, од сунца заморен,
капут ће жути да огрне,
усамљен, славим метафоре
и не могу да се отргнем

из загрљаја са Дунавом,
(пламен у мени гони ме),
вечност у трену, управо;
И тако, сваке године,

кад лето посао обави
у песми Лалића Ивана,
дочекам да ми се објави
тајна лепотом скривана.

ОДА ПАРНОЈ ЛОКОМОТИВИ

Парна Локомотива је Црнкиња:
кћер ужареног угља и воде,
афроамеричко чудо –
нема тог бремена које не може да понесе!

Слушај како је наложена, како већ дахће,
како се споро покреће и захуктава;
(Боже, њен писак је лирска поезија,
на врхунцу је и не помишља да се заустави...)

„Лепотице разјарена грла” – пева ти Витмен,
а ја ти шапућем да ни трачнице а ни станице
нису никаква ограничења за тебе –
већ само чудан двочетвртински ритам
за твој исконски, за твој цез урнебесни.

НА НОВОМ НОВОСАДСКОМ ГРОБЉУ

О, сви су они нечији
на плодној плантажи смрти,
овлаш покривени земљом,
тек да се не може чути
бодлеровска гозба црва
и производња хумуса,
тек да се испише повест
над костима диносауруса.

О, сви су они нечији –
зар нисмо урезали у камен,
као у вечност, имена,
патетичне поруке? И прамен
косе постригли и развејали
у ветар? (Заборављени преци

пописани су уредно
у Божјој картотеци.)

О, сви су они нечији
на *Новом новосадском гробљу*
и широм Земљиног шара,
нико да умакне копљу
непогрешивог ловца;
Сви измешани са нама,
о, сви су они нечији
на овом гробљу без храма.

Отужно мирише биље,
а још теже се болује
кад кише расплачу земљу,
кад позна јесен столује,
кад магле замагле смисао
и путеве којима идемо.
(Житељи смрти не станују
под урезаним именом.)

ЈЕСЕН II

1

Јесен је слатка реч са закаснелом горчином:
као љубав и смрт; јесен над мојим чином
када у устима кушам њено судбоносно вино
и кад певам о њој – упорно, опсесивно.

Јесен је слатка реч, а не може до краја
да истопи се у устима, она без сјаја
размеће се жутилом, рујем, патином:
јесен је горка реч, као судбоносно вино.

2

Ослушкујући *шихо дрхћање ѿлубова*,
мој отац је записао: *издајничка јесен*;
Исплакала се земља на површини гробова,
неко је прерано отишао: *у јесен, све је сен*.

Заробљен као инсект у њеном опречном меду,
замишљаш да су пред тобом, у недогледу,
таласи силних година са горком пеном –
Оно што слутиш остаће неизречено.

У БЕЗВРЕМЕНОЈ НОЋИ

Далеке ноћне машине
међу залутали звук
и остатке тишине.

Над несаницом хук
и једнолични бруј
што не уме да мине.

И загонетни брод,
и бесконачни воз,
(невидљиви, као време) –
круже, из ноћи у ноћ,
и никуда не стреме.

Неспокој аутомобила,
тамних сирена пој,
мисао, тек што се слила
у једну свеопшту коб.

Над несаницом хук
и безвремени бруј;
сви моји живи и мртви,
и непристајање на смрт.